

Bůh nehraje fér!

*Není totiž rozdíl: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy;
jsou ospravedlnováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. (Ř 3:22-34)*

1. čtení: Exodus 34:1-10

Hlavní čtení: Římanům 3:21-31

ÚVOD: SRDCE CELÉHO PÍSMÁ

Milí bratři, milé sestry,

o našem hlavním městě se říká, že je srdcem Evropy. Tedy pomyslným středem našeho starého kontinentu, městem velikého významu. Srdce je přece orgán umístěný ve středu lidského těla, bez kterého člověk nemůže žít, na rozdíl od ruky či nohy. Srdce přece pumpuje krev do celého těla a tím ho udržuje při životě. V tomto obrazném smyslu se tedy třeba o Praze lidé vyjadřují s úctou, když říkají, že je srdcem Evropy.

Má Písmo srdce? Má Bible nějaký pomyslný střed? Je uvnitř psaného Božího slova pasáž, bez které by celé Boží slovo nemohlo být? Je v Písmu nějaký oddíl, který oživuje, uvádí do pravého světla všechny ostatní texty?

Někdo říká, že Bible nemá žádný takový důležitý text. Že přece každá řádka, každá věta, každé slovo v Písmu má stejnou váhu. Celá Bible je jedno velké srdce. S tím bych si dovolil nesouhlasit. I Bible má své centrum, své srdce.

Asi by se mnozí lidé dokázali celé dny dohadovat, která pasáž je tím srdcem Písma. Nejde však o to, který text máme nejraději, která kniha patří mezi naše nejoblíbenější. Osobní sympatie nesmí být měřítkem toho, co je a co není srdcem Písma. To by pak jeden prohlásil za srdce Bible třeba Žalmy, druhý zase knihu Kazatel a třetí Janovo evangelium. Ne, jde o to, které místo v Písmu svatém nejjasněji vysvětluje evangelium. Který oddíl vnáší světlo do všech ostatních oddílů. Bratři a sestry, už reformátoři, počínaje Martinem Lutherem, viděli srdce Božího slova právě v tom dnes přečteném oddíle z Pavlova dopisu křesťanům v Římě. Nejen že to je klíčová pasáž listu Římanům, říká Luther, ale je to klíčová pasáž celého Písma.

Abychom si dnes v těch důležitých verších udělali jasno, pokusím se zvěst tohoto skvělého textu shrnout do třech bodů. Za první: **Bůh není zbrklý hráč.** Za druhé: **Bůh není ani týmový hráč.** A konečně za třetí: **Bůh dokonce není ani férový hráč.** Bůh nehraje ani zbrkle, ani týmově, ani fér.

1. BŮH NENÍ ZBRKLÝ HRÁČ

Bratři a sestry, vlastně hned na začátku apoštol Pavel říká, že **Bůh není zbrklý hráč.** Bůh si umí počkat na pravou chvíli, aby zasáhl branku, aby dal rozhodující gól. Lid Izraele měl žít celé věky podle Bohem daných řádů. Podle Tóry. Podle Zákona, který Mojžíš dostal na hoře Sínaj. (Ex 20) Byl to veliký a milostivý Boží dar. Návod pro život. Směrovky pro dobrý život s Bohem a pro dobrý život ve společenství. Jenže Izrael nedokázal podle Božích vysokých standardů žít. Byla to pro něj příliš vysoká laťka. A tak lid Boží tato nařízení neustále obcházel, rozměňoval, ignoroval a popíral. Izrael stále znovu selhával. O tom apoštol Pavel píše na mnoha místech listu Římanům. Třeba:

- *Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu, ¹⁰ jak je psáno: 'Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, ¹¹ nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha. (Ř 3:9-11)*

A Bůh to trpělivě snášel. Celá desetiletí, celá staletí, znovu a znovu odpouštěl svému lidu jeho přestupky a přešlapy. Bylo zřejmé, že to nikam nevede. Že Izrael nebude poslušný, protože neumí být poslušný. Bylo nad slunce jasné, že se Boží lid nemůže před Hospodinem chlubit svou vlastní spravedlností. Že nemůže před Bohem předstoupit a říct mu do očí: *Ty, Pane, nás musíš mít rád, protože my tě posloucháme. Jsme ti oddaní. Tvá slova střežíme. A tebe ctíme.* Možná si to mnozí lidé mysleli. Ale nebylo tomu tak. Hříšný člověk prostě Božím svatým nařízením nedostojí, byť by byl desetkrát obřezán nebo dvacetkrát pokřtěn.

A tak v určitém čase Bůh všechno změnil. Pavel říká:

- ²¹ *Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, ²² Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří.*

Boží lid neměl šanci stát se spravedlivým na základě Božích příkazů. Proto Bůh nastavil jiná pravidla. Když z jeho pohledu nastal ten správný čas, to správné „nyní“, Bůh přišel mezi nás v Ježíši Kristu. Jistě to nebylo zbrklé, nýbrž výsostně rozvážné jednání, rozvážný čin. Vždyť tento krok, tento nejdůležitější krok Bůh plánoval ještě před založením světa. Že nás Ježíš Kristus zachrání z hříchu a ze smrti, tento tah na branku měl Bůh připravený dřív, než jsme se narodili. Dřív, než se narodili naši rodiče a prarodiče.

Dřív, než vznikla v Jeruzalémě církev. Dřív, než Mojžíš vysvobodil Boží lid z Egypta. Dřív, než Abraham přišel do zaslíbené země. Dokonce dřív, než se Adam začal procházet s Bohem po zahradě. Dřív, než do nicoty zaznělo Boží tvůrčí slovo: „*Budiž světlo.*“ (Gn 1:3) Apoštol Petr dosvědčuje, že jsme byli vykoupeni

- ¹⁹ *převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny* ²⁰ *byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů.* (1Pt 1:19-20)

Je to velice rozvážné chování. Žádný zbrklý čin. Žádný neuvážený krok. Žádný instinktivní, bezmyšlenkovitý kop na branku. V tom se Bůh podobá spíše zkušenému rybáři než rychlému fotbalistovi. Rybář si umí počkat, až přijde to klíčové „nyní“. Až přijde na řadu ten rozhodující zásek. Mnohokrát předtím přišel záběr, ale nic moc z toho nebylo. Pavel tvrdí, že Bůh v Ježíši Kristu neprominul hříchy lidem poprvé. Odpouštěl i předtím. Trpělivě, znovu a znovu.

- *Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy.*

A přesto ten správný a klíčový zásek přišel až s příchodem Ježíše Krista. Nic většího se v historii lidstva neodehrálo než Kristova zástupná smrt na kříži a jeho vzkříšení. Žádná událost nemá takový význam a takový blahodárný účinek.

2. BŮH NENÍ TÝMOVÝ HRÁČ

S tím souvisí ten druhý bod: **Bůh není týmový hráč.** On neumí a nechce hrát týmově. Co tím chci říct? Že Bůh hraje zcela sám. Že Bůh v náš prospěch jedná výhradně sám. Poslal svého Syna mezi nás. Ježíš Kristus, Boží Syn, svým životem a smrtí rozevřel dokořán brány Božího věčného království pro lidi, jako jsme my. Pro lidi, kteří v Božím království sami od sebe nemají co pohledávat. Pro nás, kteří, kdybychom se i na hlavu postavili, bychom stejně narazili na zavřené dveře do věčného života. To je cele Boží dílo. V tom nikdo z nás lidí nemá prsty. Tomu se říká milost: Když se stane něco dobrého v náš prospěch, co jsme si nezasloužili, co jsme si ve své omezenosti ani představit nedokázali.

- *Není totiž rozdílu:* ²³ *všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy;* ²⁴ *jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.*

Ježíš Kristus usmířil nás hříšné se svatým Bohem. Ano, zní to dost podivně. Ale přesně to se nám dnes Pavel snaží vysvětlit: Že Bůh, právem rozhněvaný na nás hříšné lidi, poslal svého Syna, aby zmírnil a zcela utišil svůj hněv namířený proti nám. Svůj spravedlivý hněv, který pro nás představoval smrtelné nebezpečí, Bůh nakonec vylil na svého Syna. A co víc? Bůh skrze Krista zároveň usmířil nás, namyšlené a pyšné jedince, se sebou samým.

A to všechno učinil naprosto zdarma. My nic platit nemusíme. My Boží přízeň nemusíme ani zaplatit, ani doživotně splácet. Je zadarmo! Bratři a sestry, co je v našem světě, zaměřeném na výdělek, vlastně zdarma? Vždyť zadarmo ani kuře nehrabe! A vidíte! To nejdůležitější je zcela zdarma! Milostivý, milosrdný, laskavý Hospodin usmířil nás se sebou samým – skrze Pána Ježíše Krista. A my nic neplatíme. My se na tom jinak nepodílíme. Nás to vůbec nic nestojí. Na druhou stranu: On zaplatil vysokou cenu, abychom my nic platit nemuseli. Stálo ho to život. Nic menšího než život.

- *Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří.*

Smírná oběť. *Prostředek smíření,* podle jiného českého překladu. O čem to vlastně apoštol mluví? Na co naráží? K čemu Pána Ježíše připodobňuje? Z knihy Exodus slyšíme, jak Bůh přikazuje Mojžíšovi, aby vyrobil poklop k Boží schráně.

- ¹⁷ *Zhotovíš příkrov z čistého zlata dlouhý dva a půl lokte a široký jeden a půl lokte.* (Ex 25:17)

Ten příkrov truhly svědectví, ten poklop Boží schránky, to je podle apoštola Pavla starozákonní obraz Pána Ježíše a jeho zástupné oběti. Proč? Proč zrovna ten příkrov? Protože právě ten poklop Boží schránky kropil velebně jednou za rok krví obětovaných zvířat za hříchy lidu. (Lv 16) Tomu dni se dodnes říká *Den smíření.* Když dopadly krůpěje krve oběti na poklop Boží schránky, Hospodin se smířil se svým lidem. A lid se svým Bohem. Smíření a odpuštění všech hříchů nastalo právě v té chvíli. Jak se píše v listu Židům:

- *bez vylití krve není odpuštění.* (Žd 9:22)

Kristova krev prolitá na golgotském kříži. To je ten kýžený okamžik, ve kterém se Bůh usmířuje se všemi, kteří se vírou chytí Pána Ježíše, svého Spasitele. Chvíle tak významná, že už se nikdy nebude, nemusí, a dokonce ani nesmí opakovat. Ten poklop sám, to místo, kde se smířuje lid s Bohem, je krásným předobrazem Ježíše Krista. Protože on je náš jediný prostředník. Jediné „místo,“ kde se setkáváme s Bohem. Jediná cesta k Bohu. Jediný výtah k Bohu. Jediný telefon, kterým se k Bohu dovoláme. Jediná vstupenka, která nás pustí do Boží svaté přítomnosti.

- ⁵ *Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš,* ⁶ *který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas.* (1Tm 2:5-6)

A znovu: Co jsme pro toto smíření udělali my? Čím jsme Pánu Bohu pomohli, aby se s námi jednou provždy usmířil? Kdy jsme mu nahráli, aby takto krásně skóroval? Kdy jsme mu přihráli, aby dal tak úžasný gól, který rozhodl o výsledku celého zápasu? Na to se Pavel ptá také, ale jen řečnický:

- *Kde zůstala chloubka? Byla vyloučena! Jakým zákonem? Zákonem skutků? Nikoli, nýbrž zákonem víry.*

Žádný skutek člověka nedokáže Boha pohnout ke smíření s člověkem. Žádný čin nepomáhá Bohu, aby nás zachránil z hříchu. A proto se nemáme čím pochlubit. Svou spásu jsme si nezasloužili. Nehnuli jsme pro naši záchranu ani prstem. Bůh všechno vykonal sám. Úplně sám. Tak se rozhodl. A tak se i stalo. Možná vás napadne: *Ale co víra? Copak právě víra není zásluha na naší straně? Dobrý skutek, kterým se dostáváme blíž k Bohu? Není víra naší přihrávkou na Boží gól? Bez víry bychom se přece do nebe nedostali!* Ano, to je pravda. To Boží nádherné dílo máme přijímat vírou. Ale víra není žádná zásluha, která by se nám připočítávala k dobru. Víra, to je jen ruka, kterou přijímáme Boží dar.

Bratři a sestry, když nám někdo donese dárek, pochválí nás za to, že jsme si jeho dárek vzali a rozbaliли? Copak se to nepovažuje za samozřejmost? Ten dárcce se může leda tak urazit, když si jeho dárek nevezmeme a nerozbalíme. Copak jsme někdy při našich narozeninách slyšeli od návštěvy větu: *Teda! Vidím, že umíš krásně rozbalovat. Ty jsi tak šikovný, že sis ode mě ten dárek vzal. To je od tebe opravdu šlechetné gesto, že jsi přijal můj dar.* Ne, vírou sice ten Boží dar, Pána Ježíše Krista, přijímáme, ale tím nic pro Boha a pro naši záchranu neděláme. Všechno učinil on sám. Proto se nemáme čím chlubit. Ani před lidmi, ani před Bohem. Smíme jen Pána Boha chválit, že všechno odedřel za nás.

3. BŮH NENÍ FÉROVÝ HRÁČ

A tím se dostáváme k poslednímu bodu dnešního kázání: **Bůh není férový hráč.** Ujišťuji vás dopředu, že jakkoli rouhavě to zní, rouhání to není. Bůh skutečně není férový hráč. Bůh nehraje fair play. Když toto prohlásíme o jakémkoli sportovci, znamená to velikou potupu. Kdo nehraje fair play, ten většinou nemá moc příznivců, ať už na hřišti nebo v běžném životě.

Ale náš Bůh je hoden tím větší chvály, čím jasněji si uvědomíme, že nehraje fér. Že obchází pravidla hry. Vždyť hra podle pravidel by vypadala následovně: *Ty, člověče, jsi zhřešil. Provinil ses proti svatému Bohu. Jsi hříšník, který se Hospodinu vzpouzí. Nechceš ho poslouchat. Nechceš respektovat svého Stvořitele. Chceš si dělat, co sám uznáš za vhodné. Podle tebe ti do života nemá nikdo co kecat. Ani nějaký Bůh. Nechceš s ním mít nic společného? V tom případě s ním nebudeš mít nic společného. Ani teď, ani zítra, ani na konci života, ani na věčnosti. To jsi chtěl. A to budeš mít. To bude tvůj trest.* Bratři a sestry, tak vypadají pravidla hry.

Apoštol Pavel však hlásá, že Bůh se těchto férových a spravedlivých pravidel nedrží. Podle něj je Bůh spravedlivý, což mnohým čtenářům trhalo a dodnes trhá uši. Vždyť podle tehdejšího i dnešního myšlení spravedlnost znamená: Každému to, co mu právem patří. Tedy soud a trest pro toho, kdo jednal zle. To je spravedlivé jednání. Ale Boží spravedlnost není spravedlivá. Boží spravedlnost není férová. Boží spravedlnost je milost. Milost pro hříšníka. Milost pro každého, kdo o tu milost bude stát. To rozhodně není hra podle běžných pravidel hry. To je vážné porušení zaběhnutých pravidel.

- *Svou spravedlnost prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše.*

Bůh možná není spravedlivý podle lidských měřítek. Ale podle svých vlastních měřítek spravedlivý je. Rozhodl se prominout naše hříchy minulé, současné i budoucí na základě Kristovy oběti. Boží Syn nesl sám na sobě hněv Otce, aby se pro nás otevřela možnost odpuštění. Bůh sám na sobě utišil svůj spravedlivý hněv, aby nás mohl omilostnit. Aby každého, kdo se k Ježíši Kristu vírou přimkne, ospravedlnil. Abychom v Božích očích byli zcela spravedliví. Není to fér. Chvála Bohu, že to není fér!

A ještě v jedné věci Bůh nejedná podle pravidel. Nejdřív hrál po boku Izraele. Po celá staletí! Ale nyní už nikoli. Nyní považuje za svého spoluhráče každého člověka, který věří v Ježíše Krista.

- *Je snad Bůh toliko Bohem židů? Což není též Bohem pohanů? Zajisté i pohanů! ³⁰ Vždyť je to jeden a týž Bůh, který obřezané ospravedlní z víry a neobřezané skrze víru.*

Ať už jsi, člověče, vyrostl v církvi a znáš Bibli vcelku dobře, nebo jsi vyrostl zcela mimo církve a Bibli znáš jen podle názvu... Ať už máš hluboké či velice mělké evangelické kořeny... Ať už ses v životě snažil žít čestně a spravedlivě, nebo jsi byl lump a otrapa... Ať už jsi v kostele jako doma, nebo se zde pořád cítíš nesvůj... Smíš se v Kristu stát novým člověkem. Stačí, když uvěříš, že kvůli tobě Pán Ježíš prolil svou svatou krev na golgotském kříži. Že tímto činem Kristus jednou provždy splatil veškerý tvůj dluh, který jsi měl vůči Bohu i vůči lidem. Nic víc po tobě Bůh nechce. Nic víc pro svou spravedlnost a spásu ani udělat nemůžeš. Amen.